

Ett forskningsarbete (praktiskt baserat) om processen att utföra en turné som musiker och band

Mika Paananen

Examensarbete för musikpedagog (YH)-examen

Utbildningen musikpedagog

Jakobstad 2018

EXAMENSARBETE

Författare: Mika Paananen

Utbildning och ort: Musik, Jakobstad

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Musikpedagog

Handledare: Mats Granfors

Titel: Turnéra som musiker och band

Datum 13.3.2018 Sidantal 13

Bilagor 1

Abstrakt

Syftet med denna forskning är att utöka mitt och mitt bands kunnande kring att turnéra som band och musiker idag. Genom att ha en god baskunskap inom området är man väl förberedd på att åka ut i världen och spela. Detta har jag gjort genom att studera andras material inom ämnet, och genom egna erfarenheter. Jag hoppas med detta arbete kunna hjälpa andra som ska ut i världen och spela. Frågeställningarna till detta projekt är:

- Hur ska man utföra en bra konsertdag från början till slut?
- Hur ska man förbereda sig för en turné?

I forskningen förekommer exempel och metoder som har funkade för mig och många andra musiker världen runt.

Språk: Svenska

Nyckelord: Turné, Band, Musiker

BACHELOR'S THESIS

Author: Mika Paananen

Degree Programme: Music, Pietarsaari

Specialization: Music pedagogue

Supervisor(s): Mats Granfors

Title: To tour as a musician and band

Date 13.3.2018   Number of pages 13

Appendices 1

Abstract

The aim with this study is to increase my and my bands knowledge of touring as a band and musician today. By having good knowledge on how to tour, you are well prepared to play shows all over the world. I have done this by researching other musicians material, and reflecting on my own experience. I hope I am able to prepare others for the job as a touring band and musician. Questions I am asking are:

- How do you perform a good day on tour from start to finish?
- How do you prepare for a tour?

Language: Swedish

Key words: Tour, Band, Musician

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Hur en konsertdag ska gå till	1
2.1	Get in	1
2.2	Load in	2
2.3	Line check.....	2
2.4	Sound check.....	3
2.5	Efter sound check.....	4
2.6	Före showen	5
2.7	Byte	6
2.8	Load out	7
2.9	Shutdown.....	7
3	Förberedelser inför turnén.....	8
3.1	Allmänt att tänka på	8
3.2	Förberedelser för gitarristen.....	9
3.3	Förberedelser för basisten	10
3.4	Förberedelser för trummisen.....	10
3.5	Förberedelser för sångare	11
4	Pedagogiskt perspektiv.....	11
5	Slutdiskussion.....	12

1 Inledning

Orsaken till att jag valde att studera detta ämne var att jag ville förbereda mitt band så bra som möjligt för vår kommande turné. Vi kommer att ha fyra spelningar i Finland, en spelning i Lettland, och slutligen fem spelningar i Polen. Detta är ingen lätt uppgift att utföra första gången man gör det, så jag ville skapa en guidebok. På så sätt har jag och mitt band en bättre överblick på hur man borde utföra en turné, och förhoppningsvis kunna undvika onödiga problemsituationer som kan uppstå. Först kommer jag att gå igenom hur en konsertdag går till, och sedan hur man förbereder sig för turnén.

2 Hur en konsertdag ska gå till

2.1 Get in

Get in betyder vilken tid dörrarna öppnas till konsertplatsen. Denna tid är främst till för turnéns personal, så att de kan gå in och inspektera konsertplatsen. Detta betyder att man ännu inte plockar in all utrustning. I Finland brukar man oftast inte använda sig av get in tider, men utomlands brukar denna tid användas oftare. Därför är det viktigt att känna igen vad det betyder. När man slipper in till konsertplatsen hör det till att man skakar hand med konsertplatsens personal och kollar att allt är i sin ordning inför kvällen. Sedan går man och kollar att scenen är städad, och scenens storlek. På detta sätt kan man smidigt plocka bort onödiga saker från scenen, och man får samtidigt en bra överblick på hur man ska ställa upp all utrustning. Sedan tar man reda på var backstage är. Det är viktigt att kolla hur man slipper till och från scenen från backstage. Viktigt att kolla är om backstage kommer att vara låst eller inte. Hur som helst borde man inte förvara värdeföremål (t.ex. datorer eller dyra instrument) där. I Finland är detta oftast inget större problem, men utomlands kan det finnas risk för att något blir stulet från backstage. Man tar alltså bara med sig det allra nödvändigaste som man behöver till spelningen. Det lönar sig också att hålla ordning på alla sina saker, och inte sprida ut dom över hela backstage. Detta pga. att man snabbt kan ta sig därifrån ifall en sådan situation uppstår. Ifall man märker att konsertplatsens backstage är en riskzon att förvara sina saker i, så kan man använda turnébussen som förvaringsutrymme den kvällen. Man kollar också i detta skede var man kan förvara alla väskor och lådor. De kan förvaras backstage eller i ett annat utrymme som konsertplatsen har utsett för sådan utrustning. När allt är i sin ordning kan man börja med load in.

(Aroluoma, 2014, sid. 14-16)

2.2 Load in

Load in är det skedet när man flyttar all utrustning från bilen till konsertplatsen. Alla hjälper till och bär sakerna, detta är ytterst viktigt att komma ihåg. Man bär alla saker tills allt jobb är gjort, inga onödiga pauser. Alla väskor är märkta tydligt med vad de innehåller och vart de ska. Gitarrer och deras tillbehör är märkta G1 SL (Guitar 1 Stage Left), Trummor D1 SC (Drum 1 Stage Center) osv. Dessutom har alla olika instrumentgrupper olika färg på märkningen, t.ex. gitarrerna kan vara märkta med orange färg. På det sättet vet man vilka väskor som hör ihop med varandra. Ifall det finns väskor som ska lämna kvar i bilen är de märkta med texten "Stays in trailer". Man flyttar inga saker upp på scenen, utan man lägger dem framför scenen på rätta sidan av scenen. Före man flyttar upp sina saker på scenen lägger man upp backdroppen (backdrop är en stor tygplansch som hänger bakom bandet på scenen. Planschen har oftast bandets logo tryckt på sig). Under tiden som backdroppen läggs på plats kan man förbereda och plocka ihop sina saker på golvet framför scenen. Då är det sen bara att plocka upp allt på scenen, på så sätt sparar man tid. När backdroppen är på sin plats kan man fortsätta med att ställa i ordning sina instrument och förstärkare på scenen på den plats de ska vara (kolla stage plot). Under tiden som var och en plockar upp sina personliga instrument på scenen, ska sångarna börja bygga upp en plats att sälja bandets varor på (t-skjortor, cd-skivor etc.) När man har ställt upp alla sina saker testar man snabbt att man får ljud ur sina förstärkare, och kollar att allt funkar som det ska. Efter att man har kollat allt detta så frågar man dom som inte är klara om de behöver hjälp. När hela backline (alla instrument och förstärkare) är uppsatta på scenen så flyttar man alla väskor till deras förvaringsplats som man har lokaliserat under get in-tiden. Efter att allt detta är gjort så är man redo för line check. (Aroluoma, 2014, sid. 21-31)

2.3 Line check

Line check är det skede när man har fått igång all utrustning och testar att allt funkar och att ljudteknikern som sköter ljudet vet att han får signal till mixerbordet. Line check görs främst för ljudteknikern, så att man med säkerhet vet att allt är kopplat rätt i ljudsystemet. När man har testat att sin egen utrustning funkar så står man tyst och väntar på att alla andra är klara. En normal ordning är att man stämmer trummorna först, och på samma gång kan gitarristerna eller basisten byta strängar på sina instrument. Detta är på grund av att det måste vara relativt tyst när man stämmer trummorna. När allt detta är gjort kan gitarristerna och basisten testa sina förstärkare, se till att de har ljud och att allt funkar som

det ska. När man sedan är klara brukar oftast ljudteknikern testa ljudanläggningen och justera ljudet på den. Sedan hjälper varje instrumentalist till att se till att sina respektive instrument är kopplade till rätta kanaler, detta med hjälp av en tekniker på scenen. När ljudteknikern är klar så börjar bandet spela en låt tillsammans och justerar ihop ett bra och balanserat ljud på scenen. Man testar då hur hård ljudstyrka man ska ha på sina förstärkare för att höras tydligt, men inte överrösta alla andra. Man jobbar tillsammans med ljudteknikern för att få det bästa möjliga ljudet utåt till publiken, och att bandet känner sig nöjda. Detta är alltid en evig balansgång. (Aroluoma, 2014, sid. 34 - 42)

2.4 Sound check

Sound check är den tid då artisten eller bandet kollar att ljudet på scenen är tillräckligt bra för att utföra sin konsert. Ifall bandet har gitarrtekniker med sig eller andra medhjälpare som kommer att vara närvarande under konserten, så kommer man överens med dom under soundcheck hur man kommer att sammarbeta. Man kan kolla hur t.ex. gitarrbyten kommer att gå till, var man kommer att ha dricka, handdukar och låtlista på scenen osv. Man kollar också att mikrofonstativen är i rätt höjd. När man kollar ljudet så är det till sin fördel att var och en i bandet vet vad dom vill höra i monitorerna. Desto klarare bild man har av detta, så desto smidigare och snabbare går sound check processen. Eftersom ljudet på scenen alltid är svårt att få perfekt, så måste man veta vad det viktigaste är som man måste höra. En sångare behöver höra sig själv, medan en trummis eventuellt kanske lägger större vikt i att höra basen. Ifall man är huvudband under konserten så flyttar man inte på sina saker, utan förbanden bygger upp sin backline framför huvudbandets backline. Ifall huvudbandet måste flytta på något så är det bra att lägga tejpbitar på golvet som markering för var man hade sina saker. Då är det mycket lättare att snabbt flytta tillbaka dom på deras plats. Efter att huvudbandet har sound checkat klart täcker man ofta backlinen med svart tyg. Detta är på grund av att skydda backlinen från dam, rökmaskiner och annan smuts som förekommer. Det ser också bättre ut på scenen när all den utrustning som inte används för tillfället är täckt. När detta är gjort finns det tid för förbanden att utföra sin sound check. Förbanden tar hänsyn till huvudbandets utrustning och bygger upp sin utrustning så att det inte förstör huvudbandets uppsättning. Det hör också till att förbanden utför sin soundcheck så snabbt och smidigt som möjligt, för att lätta bördan för alla tekniker som jobbar på konsertplatsen. Huvudbandet är viktigaste prioritet. Ett bra förband sköter sin sound check snabbt och smidigt, och klarar sig även utan soundcheck om tiden inte räcker

till. Det får inte ta många minuter att plocka upp och ner sin utrustning. Detta uppskattas väldigt mycket av alla, och man får ett bra rykte om sig. (Aroluoma, 2014, sid. 45 - 50)

2.5 Efter sound check

Efter sound check finns det oftast tid för vila, mat eller andra aktiviteter. Det lönar sig alltid att äta efter sound check om det är möjligt. Detta på grund av att man snabbt förlorar sin energi eller blir sjuk om man inte sköter sin kost under turnéer. Ifall inte konsertplatsen erbjuder mat så brukar de oftast ge artisten matbiljetter eller pengar för att köpa mat. Detta kallas då buy-out. Det lönar sig att äta på ställen som har mat som man är van att äta, som t.ex. någon vanlig snabbmats kedja, sallad eller annan vanligare mat. Ifall man väljer att äta på lokala restauranger kan man löpa risk för att få matförgiftning eller annat illamående. Alla reagerar olika på mat så det är viktigt att försöka minimera risker för sådant. Eftersom turnélivet är mycket påfrestande så är det också rekommenderat att vila efter sound check. Man kan t.ex. dra sig tillbaka backstage och vila, surfa på internet, prata med släkt och vänner via telefon eller internet.

Så länge man hittar någon avslappnande aktivitet är det till ens fördel. Ifall man bestämmer sig för att söka sig ut och kolla in staden man har konsert i, lönar det sig att vara försiktig och hålla koll på sin omgivning. Man kan lätt rådda bort sig eller bli bestulen på sina ägodelar ifall man inte är på sin vakt. När man är ute på en längre turné så är det mycket påfrestande eftersom man bor så tätt inpå varandra. Därför är det viktigt att sköta om sig själv å sitt psyke, och märka av ifall man reagerar onödigt starkt på småsaker. Det är då bra för alla ifall man märker detta och kan skratta åt sig själv och konstatera att allt inte är så farligt som det känns just då. Teamwork är väldigt viktigt. Jobba tillsammans och se till att alla har det bra och hänger med.

Man är i en så kallad turnébubbla. Det är viktigt att komma ihåg att ta hand om sig själv och sina kompisar. I detta skede av dagen brukar man vanligtvis också göra kvällens gästlista. Den skrivs ihop och lämnas åt konsertplatsens väktare vid dörren. Detta är viktigt att göra förrän dörrarna till konsertplatsen öppnas, annars kan det bli väldigt rörigt för väktarna att hålla reda på den. Ifall någon i detta skede blir akut sjuk, försöker man bli frisk så snabbt som möjligt. Ända orsaken till att avboka en spelning på grund av sjukdomsfall i detta skede av kvällen är ifall sångaren blir akut sjuk och inte kan sjunga. Undantaget är ifall någon blir dödligt sjuk. (Aroluoma, 2014, sid. 56 - 61)

2.6 Före showen

Först och främst är det viktigt att man gör en setlist (låtlista på vilka låtar man kommer att spela på kvällen). Ofta har artisterna ett ABC-system. Det betyder alltså att man har olika setlists som man kan byta mellan för variation. Man kan också ha olika längd på sina setlists, beroende på hur länge man får spela den kvällen. När man gör en setlist är det bättre att göra den tio minuter för kort (50 minuters set, om man har 60 minuter att spela). Detta på grund av att man då ger rum för eventuella problematiska situationer som kan uppstå under konserten.

När man har bestämt kvällens setlista så är det en god idé att ge den åt sin ljudtekniker, så att han eller hon vet vilka låtar som kommer att spelas och i vilken ordning. En mixare som kan bandets låtar kan då på bästa sätt mixa ljudet till konserten. Också den som sköter om ljuset för konserten kan med hjälp av bandets setlista planera hur han eller hon genomför ljusshowen. Ifall man har med sig medhjälpare kan dom med hjälp av setlistan förbereda sig för eventuella gitarrbyten eller annat som kan hända under konsertens gång. Det är också bra att markera in pauser för när man ska dricka på setlistan. Då vet han eller hon som sköter om ljuset, när ljuset på scenen ska släckas. Det ser nämligen inte värst bra ut om hela bandet dricker och alla lampor är på. En bra regel är att ha sångarna att prata med publiken efter låtarna, så att bandet kan dricka. Sen kan sångarna dricka i t.ex. låtens intro om de inte sjunger. På det sättet undviker man onödiga pauser i konserten. Ifall man kommer att spela någon låt direkt efter en annan så är det också bra att markera ut det på setlistan, för klarhetens skull så att alla är medvetna om det. Ifall man behöver egna påminnelser (låttexter, mellansnack etc.) kan man skriva en egen lapp med alla dessa. Setlista och eventuella andra lappar som behövs, tejpas alltid fast på scenen på samma förutbestämda ställe. En annan väldigt viktig sak att ta med sig på scenen är något att dricka. Det bästa man kan dricka är helt vanligt rumstempererat vatten i en plastflaska med kork. Korken ska vara uppskruvad en gång först före konserten, så att man säkert snabbt får upp den under konserten. Vanligt rumstempererat vatten är inte för varmt eller kallt, och påverkar på så sätt inte rösten negativt. Man börjar heller inte rapa av icke kolsyrad dryck, vilket är till fördel när man sjunger. En flaska med kork är alltid bra att ha eftersom det är lätt hänt att man tappar sin flaska och all vätska rinner ut på scengolvet, och i värsta fall på någon elektronik. Den bästa platsen att förvara sin dricka på är någon lite högre plats, som t.ex. trumrisern eller något fodral. Då behöver man inte böja sig ner för att nå sin dricka. Det ser på så sätt bättre ut för publiken, och det är lättare för artisten. En bra regel är också att förvara sina drycker på samma ställe varje konsert så man vet var dom

finns. Bredvid sina drycker kan man också förvara en handduk så att man kan torka av sig svett vid behov.

Varje band eller artist har sina egna rutiner före en konsert. Rutinerna är viktiga för var och en och dom är bra att hålla fast vid så mycket man kan. Vissa kanske behöver tid att sitta och surfa på internet i lugn och ro, andra kanske behöver hoppa och springa för att få ut energi. Man måste respektera var och ens rutiner. Man gör vad man måste göra för att kunna utföra den bästa konserten man bara kan. En bra sak att ha backstage är en akustisk så kallad "backstage gitarr". På så sätt kan man spela olika låtar för att lätta upp stämningen, och sångarna har möjlighet att öppna rösten inför konserten. Det är också viktigt att ha så lite folk som möjligt backstage före konserten. Ifall det finns många vänner eller andra personer backstage före konserten kan man vänligt be dom att avlägsna sig, så att man i lugn och ro får förbereda sig för konserten. Detta är mycket viktigt och bör respekteras.

En bra regel att följa är att man alltid utför sin konsert fullt ut oberoende om det är 20 personer i publiken eller 20 000. Detta är förstås lättare sagt än gjort, beroende på hur publiken reagerar. Hur som helst är det en bra regel att ha i baktankarna och sträva efter.

Om man har tid och möjlighet före konserten kan man också besöka platsen var man säljer sina varor. Detta brukar ofta leda till att publiken köper mera, eftersom artisten själv är på plats. (Aroluoma, 2014, sid. 65 - 73)

2.7 Byte

Om man har ett förband som spelar före en, är det nu dags för byte. Under bytet ser man till att förbandet får bort alla sina saker från scenen, och ser till att sina egna saker är klara för konserten. Man hjälper alltid förbandet få bort sina saker från scenen. Detta snabbar upp processen enormt mycket. När man bär bort deras saker så gör man det så effektivt och försiktigt som möjligt, så att man inte skadar sig själv eller deras utrustning. Man ser till att all sin egen utrustning funkar och är klar för konserten. Efter en snabb och effektiv testning av all utrustning lämnar man scenen och gör sig klar för att börja konserten. Ifall det är något problem så löser man det före man kan börja konserten, annars leder problemet till en dålig konsertupplevelse som ingen tycker om. När allt är i sin ordning så kan konserten börja. (Aroluoma, 2014, sid. 77 - 82)

2.8 Load out

Efter konserten kan bandet eller artisten hälsa på publiken. Det ger en extra upplevelse åt fansen som har besökt konserten ifall de får träffa artisten, få en autograf, ett plektrum eller en bild. På så sätt får man ett bra rykte om sig. Efter att man har gjort det avlägsnar man sig backstage en stund för att lugna ner sig. I detta skede lönar det sig absolut inte att påpeka några problem eller ge kritik på konserten. Man ska bara njuta av kvällen och vara glad och nöjd över att ha kört konserten från början till slut. Kritik och problemlösning sparar man till nästa dag.

Efter det är det dags för load out. Det betyder att man packar ner alla saker och avlägsnar sig från konsertplatsen. Detta görs lika snabbt som load in, eller snabbare. Man börjar med att släcka av rörförstärkarna, om man har sådana, så att de ska få kyla ner sig. Annars finns det en stor risk att de går sönder. Sedan tar man bort alla värdeföremål från scenen först, som t.ex. datorer, dyra instrument etc. Sen drar man ut alla kablar och sladdar, annars löper de risk att gå sönder när man börjar bära bort de större sakerna. Man skapar också en gång i mitten av scenen så att man har möjlighet att gå och bära ut saker där. Man börjar att tömma scenen från den ändan var man går ut från scenen. Medan instrumentalisterna packar ihop sin backline, hämtar sångarna alla tomma väskor från förvaringsutrymmet och för dem till scenen. När en väska är fylld bärs den direkt till turnébussen. Det är viktigt att ha en person som vaktar vid bilen, eftersom saker lätt kan bli stulna ifall man inte håller koll. Man packar bilen enligt det sätt man har planerat i förväg (kolla packnings schemat). Det är viktigt att komma ihåg att man bär snabbt och effektivt, men ändå försiktigt så att inget går sönder. Man vill få det gjort så snabbt och smidigt som möjligt så att man har slutfört dagens arbete och får njuta resten av kvällen. När allt är packat i bilen dubbelkollar man scenen och backstage. Då vet man att man har kommit ihåg allt. Man kan använda en checklista för detta, då är det väldigt säkert. (Aroluoma, 2014, sid. 105 - 111)

2.9 Shutdown

När allt är packat och klart, går man och tackar konsertplatsens personal före man avlägsnar sig från platsen. Fast något har gått fel under kvällen och man kanske inte är på sitt bästa humör, försöker man ändå att vara väldigt glad och tacksam. På så sätt säkrar man att man har fått ett bra rykte, och gärna får komma tillbaka och spela flera gånger. När man anländer till den plats var man ska sova den natten, är det viktigt att komma ihåg att ge varandra möjlighet till en god natts sömn. Vill man ut och festa eller äta, ska man

komma ihåg att man måste kunna utföra samma uppgifter lika bra nästa dag. Det lönar sig alltså att tänka efter och hålla sig frisk och i gott skick. Respekt för andra och sig själv är nyckeln till framgång här. Vill man festa, så gör man det ostört från de som vill sova. Man ser också till att man tar hand om sig själv så att man är i gott skick nästa dag. (Aroluoma, 2014, sid. 113 - 116)

3 Förberedelser inför turnén

3.1 Allmänt att tänka på

Förutom alla instrument och utrustning man behöver ha med sig på turné, är det viktigt att tänka på allmänna saker också. Med en väl uttänkt plan för vad man behöver ha med sig, är det lätt att packa smart och så lite som möjligt. Det är alltid ont om utrymme, så man ska alltid försöka packa så lite som möjligt, i en så liten väska som möjligt.

Börjandes från vilka kläder man behöver packa med sig, är det generellt två olika kategorier: allmänna kläder och scenkläder. Vanliga kläder bör man ha med sig tillräckligt så att det räcker för en vecka. Man har oftast möjlighet att tvätta sina kläder en gång i veckan. Så länge man klarar sig från en klädtvättning till en annan, har man tillräckligt. Men mer än en veckas kläduppsättning är för mycket att ta med sig. Man försöker ju ändå spara på utrymme. Ett sätt att tvätta kläder är att man tar med sig lite tvättmedel och tvättar sina kläder i toalettens handfat. När kläderna är tvättade kan man rulla in dem i en handduk och trampa på dem. Sen hänger man upp dem och torka över natten. Oftast är de torra på morgonen efter det. Det är smart att ta med sig många par underbyxor och strumpor, eftersom de blir smutsiga snabbast. Svarta kläder i allmänhet är bäst att ta med sig, eftersom den svarta färgen döljer smuts bättre än t.ex. vita kläder.

Toalettartiklar är väldigt viktiga att komma ihåg. Då hålls man fräcsh både för sig själv, sina bandmedlemmar och sina fans. Kom ihåg att packa alla toalettartiklar i en slutbar plastpåse eller något liknande, så att innehåller inte rinner ut på alla kläder.

Andra viktiga saker att ta med sig är också någon slags värkmedicin, som t.ex. Burana eller Panadol. För sångare kan det vara bra att ta med sig nässpray, halstabletter, eller annat som hjälper till att hålla rösten och andningsvägarna öppna. Eftersom man ofta hamnar att duscha på ställen var många andra använder samma dusch så är det smart att ta med sig badsandal (flip-flops) för att undvika fotsvamp. En extra telefonladdare är aldrig fel att

ha med sig, ifall man skulle tappa bort en eller att den går sönder. Man har ofta med sig ganska mycket elektronik som behöver ström förstås. Eftersom man är ganska många som reser så kan det vara ont med strömuttag. Därför är det smart att ta med sig en egen skarvsladd med flera uttag.

3.2 Förberedelser för gitarristen

När man är på turné och har konserter varje dag, är det väldigt viktigt att se till att ens utrustning hålls i gott skick. Ifall man inte har lyxen att ha en egen gitarrtekniker med sig, måste man sköta om sin utrustning själv. Till följande kommer några tips.

Se till att alla skruvar sitter fast så hårt som möjligt, på alla förstärkare och all annan utrustning.

Skaffa extra kablar, alltid. Kablar slits snabbt i hård användning och kan behövas bytas ut mitt under en spelning. En extra lång kabel kan vara bra att ha ifall man ofta spelar med trådlösa sändare.

Kontaktspray är din bästa vän. Speciellt förstärkarnas input jack kan nötas snabbt, och det kan helt bryta signalen från gitarren, eller försvaga den. Kontaktspray brukar i de flesta fall fixa detta problem.

Använd Gorgomyte (eller någon annan greppbrädsputsare) för att hålla gitarrens greppbräda ren. Man svettas mycket på konserter och det gör att händernas svett smutsar ner gitarrens hals och greppbräda. Gitarrens strängar blir också smutsiga och förlorar sin klang. Putsa därför gitarren efter varje spelning. Dunlop 65 är en rekommenderad produkt för att putsa gitarrens kropp.

Ifall du byter strängar, se då till att dom nya strängarna är tillräckligt uttöjda innan du går på scenen. Annars kommer du att ha problem med gitarrens stämning hela konserten.

Ta med så många reservdelar du kan. Man vet aldrig vad som kan gå sönder, och det kan vara svårt att hitta reservdelar när man reser.

Lämna dina dyraste gitarer hemma. Konserter och turnéer sliter hårt på gitarerna, och det kan vara en god idé att lämna sin bästa och dyraste gitarr hemma, så att den inte går sönder eller skadas allvarligt. Ett sista tips är att försöka hålla sin backline så simpel som möjligt.

På så sätt finns det så lite utrustning som möjligt, alltså så lite saker som möjligt som kan gå sönder. Och ifall något går sönder, är det lätt att räkna ut vad som är fel.

3.3 Förberedelser för basisten

En basist kan följa samma principer som gitarristerna, eftersom instrumenten är väldigt lika. Kolla in gitarristens tips på vad man behöver tänka på när man ska ut på turné.

3.4 Förberedelser för trummisen

Trummisen är normalt den första personen som får en egen tekniker med sig på turné. Detta är på grund av att trumsettet består av så många och stora delar. Jag kommer nu att utgå ifrån hur man kan förbereda sig när man inte har en tekniker med sig. När trummisen är sin egen tekniker måste man tänka på att hålla sitt trumset spelbart hela tiden, och sköta om det så att trumsettet håller hela turnén. Här är några tips på vad man kan tänka på.

Byt skinnen så ofta som möjligt. På så sätt kan du vara säker på att dom inte går sönder under en spelning, och att trummorna låter så bra som möjligt varje konsert.

Trummorna kan ta skada av temperaturskillnader. För att få det bästa möjliga utgångsläget för att dom inte ska ta skada kan man packa dom i en mjuk väska före man lägger dom i vanliga hårda plastväskor.

Kolla att alla skruvar sitter hårt fast på all utrustning.

Använd en matta för trummorna, som indikerar var varje stativ ska placeras. På så sätt kan du snabbt ställa upp trumsettet varje konsert.

Håll allting rent. Trummorna ser dåliga ut i scenljuset om dom är dammiga och smutsiga. Cymbalerna håller längre ifall dom är rena, och ser också bättre ut.

Håll trummorna stämde. Detta gör att du låter bra varje konsert. För att underlätta denna process kan man använda olika hjälpmedel, som t.ex. TuneBot (en trummstämme).

Det finns olika tjocklekar på cymbaler. Allt från väldigt tjocka till väldigt tunna. Oavsett vilken tjocklek man använder så är det bra att tänka på att alla är i relativt samma tjocklek. Det gör att du får en jämnare volym när du spelar, och det underlättar ljudteknikerns arbete.

För att förlänga livslängden på cymbalerna ska du transportera dem i en högkvalitativ väska, som tål stötar. Undvik att spänna fast cymbalerna för hårt på stativen. Du kan också använda tjockare cymbaler, eftersom de håller längre och inte behövs spelas lika hårt för att tränga igenom ljudväggen som bildas när man spelar med band.

3.5 Förberedelser för sångare

För en sångare är det allra viktigaste att hålla rösten frisk under hela turnén. Att vara på turné betyder att man reser mycket, och kan betyda att man inte alltid har möjlighet att sova så bra. Här är några tips på hur man kan hålla sin röst frisk under turnén.

Förutom att bli sjuk, så är för lite sömn det besvärligaste för rösten. När man är trött orkar kroppen inte lika bra stöda rösten, och man börjar slarva med sin sångteknik. Därför är det ytterst viktigt att man försöker sova och vila så mycket man bara kan.

Undvik mjölkprodukter tre till sex timmar före du ska sjunga. Mjölprodukterna bildar extra slem runt stämbanden och det är inte bra för rösten. Försök också att inte äta på en timme före du ska sjunga, eftersom det också bildar extra slem runt stämbanden.

Försök att inte hosta eller harkla dig. Detta irriterar stämbanden. För att bli av med extra slem kan man dricka vatten med citron i. Det borde hjälpa ta bort all extra slem efter ca. 20 minuter.

Undvik alkohol, té, kaffe, cola och allt annat som innehåller koffein. Koffein har en uttorkande effekt och det vill man inte utsätta stämbanden för.

Drick mycket vatten. Ifall du är uttorkad kan det leda till att du får en torr och irriterad hals. Ett bra fuktigt ställe att värma upp rösten på är duschen. Man kan också försöka att andas så mycket som möjligt genom näsan, eftersom det hjälper till att fukta luften förrän den når stämbanden.

Ifall man får sjuk hals ska man använda rösten så lite som möjligt. Prata eller sjung inte i onödan, låt den vila. Undvik också luftkonditionering. Drick varma drycker.

4 Pedagogiskt perspektiv

Genom att allihopa vet hur det ska gå till när man är ute på turné, så kommer teamworket att fungera mycket bättre. Om det funkar kommer allt att gå mycket smidigare. Ofta kan

irritation och frustration uppstå ifall man inte riktigt vet hur man ska genomföra sin uppgift. Med hjälp av denna guide kommer alla att ha en klarare och tydligare plan. Då förstår man helheten i verksamheten och det möjliggör att man kan hjälpa andra om man är klar med sin egen uppgift. Jag tror också att sammanhållningen i bandet kommer att vara bättre, eftersom alla har en tydlig uppgift, och också förstår de andras uppgifter.

Det är också viktigt att komma ihåg att stötta varandra, och ge varandra arbetsro. Eftersom alla vet hur arbetsprocessen går till, så vet man under alla situationer vad ens bandmedlemmar håller på med. Då kommer man att förstå när man ska ge arbetsro, eller hjälpa till.

Detta ser jag lite på samma sätt som när man spelar musik tillsammans. En musiker vet hur alla instrument fungerar tillsammans, och man lyssnar alltid på sina bandmedlemmar när man spelar. På så sätt gör man bra musik, och samarbetet fungerar. Genom att också veta hur själva processen innan och efter konserten går till, kan man skapa ett likadant samarbete utanför scenen. Detta ser jag som en väldigt god kunskap att ha, för att skapa en så bra arbetsmiljö som möjligt. Personliga relationer är viktiga att sköta om, och när man kan sitt jobb både på och av scenen, kommer man att hålla upp en god anda i hela gruppen.

5 Slutdiskussion

Efter att ha studerat detta ämne har jag kommit fram till en del olika slutsatser. Eftersom ett liv ute på turné kan vara rätt så oförutsägbart, och oftast är bäddat för problem, är rutinerna väldigt viktiga. På samma gång som de möjliggör effektivt och smart arbete, så skapar dom också en viss trygghet och säkerhet i arbetet. Man vet alltid hur man jobbar, och kan fokusera på sitt jobb. Man behöver heller inte då stressa, utan man vet hur arbetet ska utföras. Fast man befinner sig i olika städer varje dag, är rutinerna samma, och de bildar trygghet i vardagen. Jag ser också ett stort värde i detta arbete när man tänker ur ett pedagogiskt perspektiv. Jag ser det som en styrka att jag i framtiden kommer att kunna hjälpa mina medmusiker när dom ska ut på turné. Det finns tydliga rutiner som alla inom branschen följer, och ifall man är medveten om dom blir livet mycket lättare för en själv, och också för alla andra. Genom detta arbete hoppas jag att teamworket i gruppen blir starkare. Detta ser jag som en av de viktigaste punkterna som behöver funka på turné. Med ett bra teamwork håller man uppe en god anda i gruppen, och arbetet kommer att utföras på smidigaste sätt. Arbetsbördan borde också vara väldigt jämnt fördelad mellan alla, när alla i gruppen har en överblick på hur allt går till. Jag kommer själv att fortsätta utveckla mitt

bands arbetsrutiner tillsammans med dom andra bandmedlemmarna. Genom att göra det kommer vårt arbete att gå smidigare, och jag tror också att vi kommer att stärka gruppdynamiken ännu mera när allihopa vet vad dom ska göra, och är med och utvecklar processen. Detta arbete ser jag som en bra startpunkt för vem som helst, och jag tror att alla måste hitta sina egna sätt att jobba, och sina egna rutiner som funkar deras band bäst. Jag är säker på att detta arbete kommer att hjälpa många vara väldigt mycket mera fokuserade och systematiska nästa gång de beger sig ut på spelningar.

Källförteckning

Aroluoma, K., 2014. Keikkapäivä 24 h kiertue-elämää

Owsinski, B., 2011. The Touring Musician´s Handbook

Reynolds, A., 2013. The Tour Book ”How to Get Your Music on the Road”

Goldstein, J., 2008. How To Be You Own Booking Agent

Atkins, M., 2007. Tour: Smart

<https://diymusician.cdbaby.com/the-diy-musicians-complete-guide-to-touring/>

<http://managemental.libsyn.com/>

<http://www.musicbusinessfacts.net/>

Bilagor

The Tour – Mika Paananen